

«ДУХОВНІСТЬ І МОРАЛЬ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ І СУСПІЛЬСТВА» 5-6 КЛАСИ

АВТОРИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ:

СІДАНІЧ ІРИНА ЛЕОНІДІВНА,

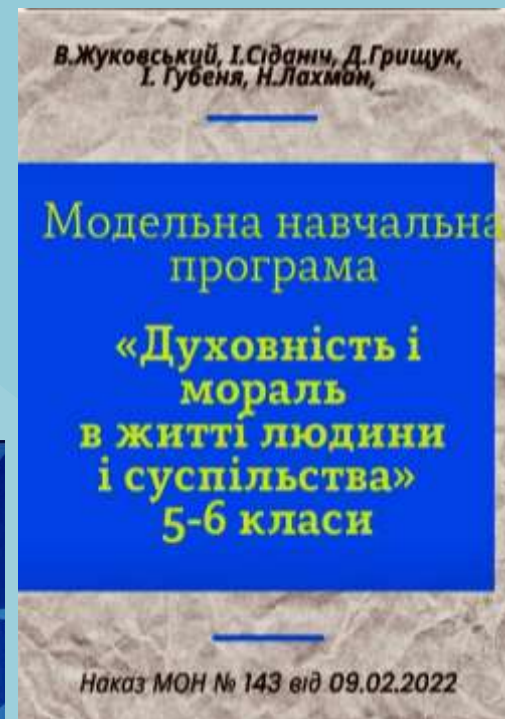
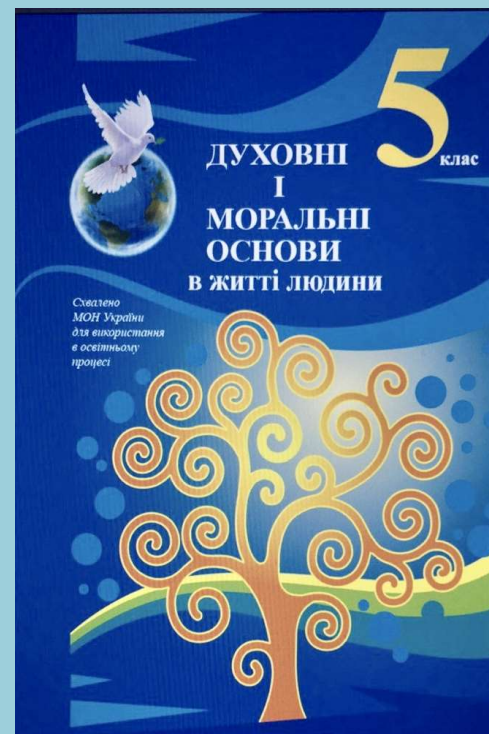
ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР, ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ ДНУ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

РОГОВА ОЛЕНА ГЕОРГІЇВНА

ПРОФЕСОР КАФЕДРИ ФІЛОСОФІЇ КЗВО «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ
ОСВІТИ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ», КАНДИДАТ ФІЛОСОФСЬКИХ
НАУК, ДОЦЕНТ

СУРЕЛО ЄВГЕН АНАТОЛІЙОВИЧ

УЧИТЕЛЬ ЕТИКИ, ПРАКТИЧНИЙ ПСИХОЛОГ КЗ "ЧАПЛИНСЬКА СЕРЕДНЯ
ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ОПОРНА ШКОЛА ДУБОВИКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ". МАГІСТР ПЕДАГОГІКИ ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВА.

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ № 235 ВІД 19 ЛЮТОГО 2021 Р. «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТИПОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗЗСО ІІ СТУПЕНЯ» (ДОДАТОК 13)

		5 кл	6 кл	7 кл	8 кл	9 кл
Соціальна і здоров'язбережувальна галузь	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1,5	1	0,5
	Етика* / Культура добросусідства*/ Інші курси морального спрямування*	0,5	0,5	-	-	-
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	0,5	1
	* до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається один з цих предметів або вони можуть вивчатись в рамках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»					
	Довідково Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»: рекомендована мінімальна максимальна					1,5 1 3

МНП «ДУХОВНІСТЬ І МОРАЛЬ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ І СУСПІЛЬСТВА» 5-6 КЛАСИ

**Наказ МОН
України
№ 143 від
09.02.2022**

МЕТА **КУРСУ «ДУХОВНІСТЬ І МОРАЛЬ В ЖИТТІ** **ЛЮДИНИ І СУСПІЛЬСТВА»**

- розкриття змісту духовності і моралі, розвиток пізнавального й емоційного інтересу учнів до вивчення курсу, розкриття особливостей і цінностей духовної і моральної поведінки особистості в сім'ї, класі, громаді, державі, природі і формування відповідних духовних і моральних компетентностей.

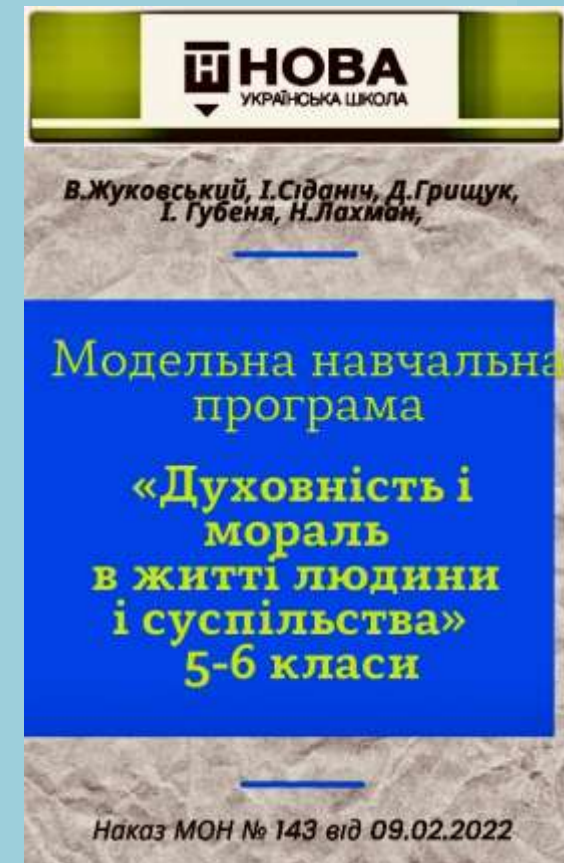
ЗМІСТ МОДЕЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «ДУХОВНІСТЬ І МОРАЛЬ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ І СУСПІЛЬСТВА»

5-й клас. Духовні і моральні основи в житті людини

- Розділ 1. Джерело духовності і моралі.
- Розділ 2. Поняття духовності і моралі.
- Розділ 3. Людина – носій духовності і моралі.

6-й клас. Духовні і моральні основи в житті суспільства

- Розділ 1. Духовні і моральні взаємини в сім'ї.
- Розділ 2. Духовні і моральні засади шкільного життя.
- Розділ 3. Духовні і моральні основи життя в громаді і державі.
- Розділ 4. Духовні і моральні засади ставлення до природи.

Розділ 3. Людина – носій духовності і моралі

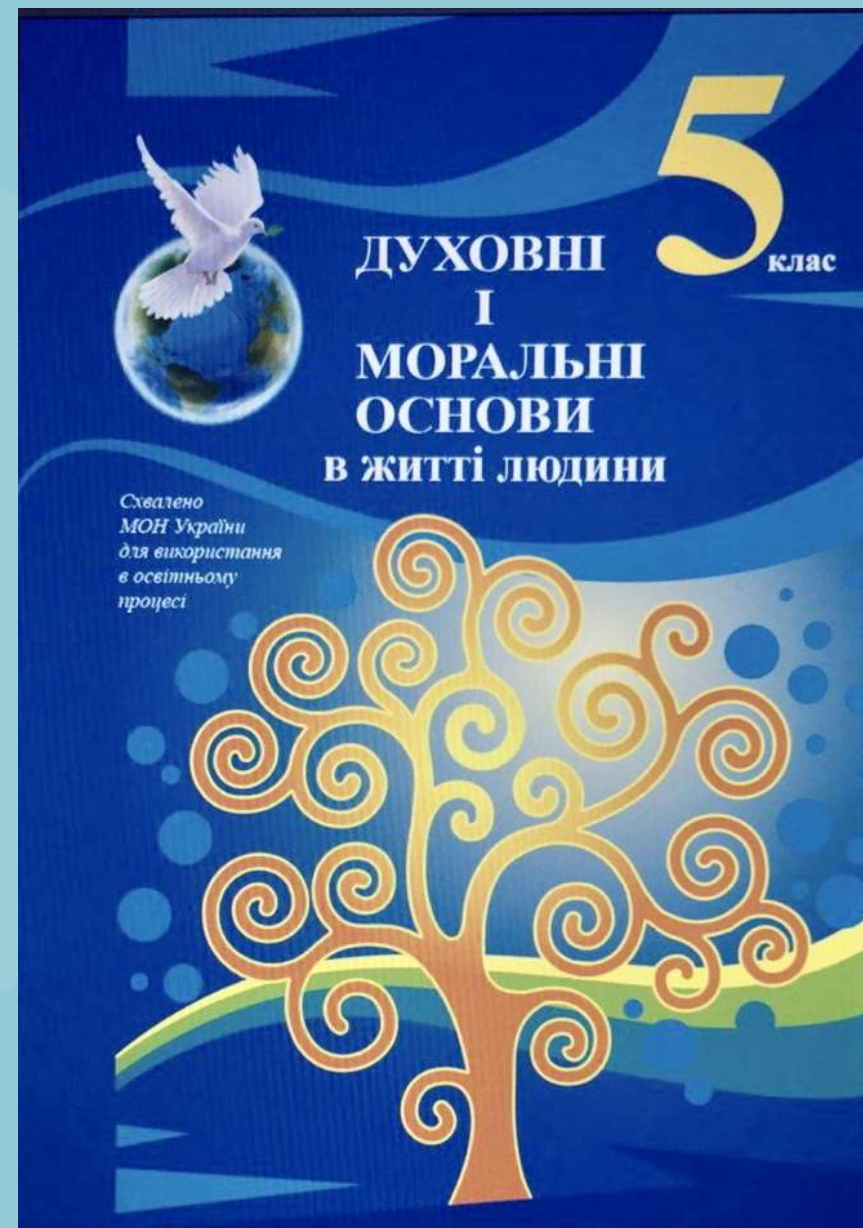
Розрізняє зміст понять «добро і зло». Доречно формулює різницю між добром і злом виокремлює, що таке добро і зло Вміє розрізнати добро і зло у словах і вчинках. Ухвалює рішення щодо вибору добра. Прагне робити добро	Чи можна стверджувати, що людина – поле битви між добром і злом?	Робота в групах над значенням понять «добро, «зло». Наведення відповідних прикладів з духовної і художньої літератури, суспільного досвіду, повсякденного життя, найближчого оточення, власного досвіду. Організація дискусії
Розпізнає «золоте правило» життя в людському суспільстві, вміє його пояснити Виявляє ініціативу використовувати золоте правило моралі у повсякденному житті. Пропонує ідеї щодо розв'язання проблемної ситуації. Виявляє ініціативу та обговорює можливі варіанти використання золотого правила моралі у житті. Презентує свої висновки	Яке «золоте правило» життя в людському суспільстві?	Бесіда (полілог) і аналіз золотого правила моралі. Наведення відповідних ситуацій щодо використання золотого правила моралі з духовної та художньої літератури, суспільного досвіду, повсякденного життя, найближчого оточення, власного досвіду. Заздалегідь провести відповідне спостереження та проаналізувати його результати

ДУХОВНІ І МОРАЛЬНІ ОСНОВИ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ УЧНІВ 5 КЛАСУ ЗЗСО ЗА НМТ

«Схвалено для використання в освітньому процесі», лист ІМЗО
МОН України № 21/10-29 від 07.11.22; зареєстровано у Каталозі
надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за
№ 3.06.04-2022

ЖУКОВСЬКИЙ В.М., СІДАНІЧ І.Л., РОГОВА О.Г.,
ГРИЩУК Д.Г., ГУБЕНЯ І.І., ЛАХМАН Н.М., МУДРИК
Л.Є., ЧЕРЕПОВА І.В.

5-Й КЛАС. ДУХОВНІ І МОРАЛЬНІ ОСНОВИ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

- **Розділ 1. Джерело духовності і моралі.**
- **Розділ 2. Поняття духовності і моралі.**
- **Розділ 3. Людина – носій духовності і моралі.**

Концепція медіагри (5 кл.)

Інтелект-паркур

Батл дебати

Квест-кімната

Богдан та Софія
на цікавих сторінках посібника

Дослідницька мапа

Інтелект-спрінт

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

ЗМІСТ

Дорогі п'ятикласники й п'ятикласниці!..... 5

Розділ 1. Джерело духовності та моралі

1. Як виник навколишній світ і як він улаштований?.....6
2. Як виникла людина? Чим керується людина в повсякденному житті?..... 12

Розділ 2. Поняття духовності та моралі

3. Що означають поняття «духовність», «бездуховність», «мораль», «аморальність», «моральне виховання», «духовно-моральне виховання»?..... 16

Розділ 3. Людина — носій духовності та моралі

4. Чи можна стверджувати, що серце людини — це поле битви між добром і злом?.....
5. Яке золоте правило життя в людському суспільстві?.....
6. Що таке слухняність і непослух?.....
7. Яка різниця між правдивістю та обманом?.....
8. Які наслідки працелюбності та ліні?.....
9. Що вибираємо у своєму житті: сміливість чи боягузтво?.....
10. Що притаманно для щедрості й захланності?.....
- 11–12. Чим відрізняються люди, яким властива погорда і скромність?.....
- 12–13. Які наслідки гніву та прощення?.....
- 15–16. Що таке егоїзм і жертвовність?.....
17. Як впливають любов і ненависть на життя людини?.....

Дорогі п'ятикласники й п'ятикласниці!

У цьому році у вас з'явилися нові предмети, і серед них — «Духовні і моральні основи в житті людини». Упевнені, що ви любите й умієте вчитися із задоволенням.

Нас звати **Богдан** та **Софія**. Ми пропонуємо вам цікаву подорож сторінками книжки, яку ви вже розгорнули. Дивлячись на зоряне небо, на зелені луки, гаї та ліси, на голубі ріки, озера й моря, ви неодмінно замислювались: звідки вся ця краса? Звідки взялася вода, а у воді — риба, птахи в повітрі? А як з'явилися перші люди? На уроках ви дізнаєтеся про різні погляди на походження світу й людини.

Ви, напевно, маєте уявлення, що в природі й людському суспільстві все організовано й упорядковано: день змінює ніч, пори року йдуть одна за одною; люди народжуються, навчаються, створюють сім'ї, працюють... А за якими правилами живуть люди, і що відбувається, коли їх порушують? Як виникли правила, хто їх запропонував? Про це будемо міркувати на наших уроках.

Упевнені, що ви чули слова «духовність», «мораль», «моральне виховання». А що вони означають і чому такі важливі для життя в суспільстві? Разом з вами будемо шукати відповіді на ці питання.

Якби вам довелося обирати друзів, яких би ви обрали? Чому? А як стати людиною, яку люблять і поважають? Уже незабаром будемо про це говорити на наших уроках.

Чи є універсальне правило людської поведінки? Виявляється, що так. А ви хотіли б знати це універсальне правило? Трішки зачекайте. Ви дізнаєтеся про нього на одному з уроків.

А ще будемо слухати й читати цікаві історії, спілкуватися, дискутувати, обговорювати важливі проблеми в парах, групах.

Найважливіший матеріал за темою уроку для зручності подаватимемо в рубриці **ТОПінформація**. **Життєві історії**, над якими варто замислитися та обговорити, виділятимемо хвилястою рамкою. А на вхід в особливий простір навчання: казковий, притчевий, моральний тощо — указуватимемо як на відповідний **портал**.

Щиро бажаємо вам успіхів та високих навчальних досягнень!

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

Щоб добре орієнтуватися в посібнику, Богдан і Софія пропонують звертати увагу на умовні позначення:

Завдання — бліцзавдання, артзавдання, медіазавдання і ще багато різних завдань

Коло обговорення — завдання для групи учасників, дебати юних філософів, мозковий шторм

У пошуках сенсу — те, над чим варто поміркувати

Pro – contra — завдання, виконуючи яке треба зайняти позицію за або проти

Інтелект-спринт, інтелект-паркур, інтелект-квест та інші ігрові блоки для закріплення вивченого

Розділ 1. ДЖЕРЕЛО ДУХОВНОСТІ Й МОРАЛІ

1. Як виник навколишній світ і як він улаштований?

Задумайтесь над питаннями, які тисячоліттями хвилюють людство:

- Який він — світ довкола нас?
- Як цей світ улаштовано?
- Які існують погляди на виникнення світу?
- Як ці погляди можуть впливати на нашу поведінку?

Ознайомтеся з ключовими словами та словосполученнями, які будуть використані на уроці.

- Довкілля
- Походження світу
- Бережливе ставлення до довкілля

Розгляньте світлини з мальовничими краєвидами.

- Поміркуйте, що спільного між ними?
- Опишіть світлини, продовжуючи речення: «Світ навколо нас такий...».

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

1. Уявіть, що ви мандрівники, які вивчають Землю. Перед вами мапа подорожі:

Що ви бачите в степу? Що — у лісі? А що спостерігаєте на березі моря? Ви сіли в літак та злетіли високо в небо, якими здаються гори?

У чому проявляється гармонійність кожного етапу подорожі (степу, лісу, моря, гір)?

2. Дивовижні прояви порядку можемо спостерігати навкруги. Наприклад, риба має форму, яка сприяє плаванню. У птахів порожнисті кістки, заповнені повітрям, щоб було легше літати. Згадаймо, які пристосування мають деякі тварини і навіть.

- Навіщо заєць змінює колір хутра?
- Навіщо риби плавальний міхур?
- Навіщо метелик яскравий колір?
- Навіщо орлу дуже гострий зір?
- Навіщо мавпі довгий, гнучкий хвіст?

Метелик павиччеве око

Про що свідчить, на вашу думку, така доцільність та впорядкованість світу?

Об'єднайтесь у **дві групи**. Нехай кожна група підготує відповіді на обидва запитання. Порівняйте результати. Визначте, яка група була переконливішою.

1. Що нового ви дізналися на уроці?
2. Чому питання, як виник світ, було та є актуальним і спірним?

Джерело духовності й моралі

Проектні завдання (одне на вибір):

1. Дізнайтесь у рідних та близьких вам людей, який погляд на походження світу вони поділяють.
2. Запитайте в однолітків, які погляди про походження світу їм близькі.
3. Довідайтесь у бабусь, дідусів, яким поглядам на походження світу вони віддають перевагу. Чи збігаються їхні погляди з тим, що вони вивчали в школі?
4. Про що ви можете дізнатися з науково-популярних фільмів і книжок про створення світу?
5. Запропонуйте проекти для покращення довкілля там, де ви живете.

2. Як виникла людина? Чим керується людина в повсякденному житті?

Поміркуймо над питаннями, які давно хвилюють людство.

- Що спільного в людей та тварин?
- Як виникла людина?
- Чим вона відрізняється від тварин?
- На що спирається людина у своїй поведінці?
- Як суспільство впорядковує життєдіяльність людей?

Ознайомтеся з ключовими словами та словосполученнями, які розглядатимуться на уроці.

- Людина
- Походження людини
- Чесноти

Уявлення про походження людини також діляться на кілька груп. Коротко зазначимо основні.

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

ТОПінформація

Задум Творця. Прихильники цього погляду переконані, що людина — результат божественного творіння, про яке оповідають Біблія, Коран, Тора.

Позаземне втручання. Ті, хто дотримуються цієї думки, вважають, що людство — це або давні нащадки інопланетян, або продукт інопланетного впливу. Отже, людина стала людиною лише за допомогою позаземного втручання.

Еволюційний шлях. Цей погляд запропонував англійський учений Чарльз Дарвін (1809–1882) у роботі «Походження видів шляхом природного відбору, або збереження придатних рас у боротьбі за життя». На основі досліджень у галузі природничих наук він припускав, що людина — далекий нащадок мавп.

Питання про походження людини не вирішено, тому що дуже важко довести будь-яке з наведених уявлень. Через це триває суперечка послідовників різних поглядів. Хоча внаслідок діалогу виникають доволі цікаві думки, які поєднують, здавалося б, протилежні версії.

 Серед усіх поглядів на появу людини на землі звернімо увагу на ідею творіння (Біблія, Тора, Коран). Як свідчать ці книги, людина створена в дивовижний спосіб: «за образом та подобою» Творця, від Якого отримала певну схожість з Ним («образ»): свободу, здатність любити, творити, мислити, говорити тощо. У чому ж полягала «подоба»? У постійному вдосконаленні через виконання певних завдань у житті. Саме так людина отримала можливість ставати подібною Творцеві.

Прихильники ідеї творіння стверджують: якщо людину створено за задумом Творця, вона мала в собі із самого початку добро та чесноти (позитивні риси характеру людини).

- Які чесноти ви знаєте?
- Які вам більше подобаються?
- Яких чеснот ви дотримуетесь у власному житті?

Друзі, прочитайте життєву історію.

Ось і закінчився урок на свіжому повітрі. Учителька запропонувала перед поверненням у клас пообідати, на що учні з радістю погодилися.

Соломія пильно спостерігала за Сашком, який сидів поруч. Що ж він буде робити? Коли вони обідають у класі, то він постійно виходить. Дівчинка здогадувалася, з якої причини він так робить. А сьогодні вона була готова допомогти...

У парах дайте стислу відповідь на запитання Софії та придумайте закінчення історії:

- А. Як ви вважаєте, чому хлопчик завжди виходив із класу під час обіду?
- Б. Чому тільки Соломія бачила, як Сашкові незручно?

Інтелект-спринт

1. Чи збігаються, на вашу думку, погляди на походження світу та людини?
2. Чим людина відрізняється від тварини? Упишіть в останній стовпчик таблиці назву будь-якої, на вашу думку, найрозвиненішої тварини. Наприклад: собака, дельфін тощо. Заповніть таблицю.

Людина — найдосконаліша істота

Має чи ні?	Людина	
Мова		
Совість		
Воля		
Релігійність, віра в Бога		
Творчість		
Почуття відповідальності		
Почуття гумору		

Духовність і мораль в житті людини і суспільства

**МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
5 КЛАС**

Автори: Л.Мудрик, Г.Самолюк,
М.Мачужак, О.Гіджак,
Н.Жаровська, Г.Ленар, М.Мельник,
М.Панич, І.Підгорняк

Методичний посібник «Духовність і мораль у житті людини і суспільства. 5 клас» допоможе учителю методично правильно підготуватися до уроків, урізноманітнити та оптимізувати діяльність здобувачів освіти під час вивчення курсу «Духовність і мораль в житті людини і суспільства». Для учителів предметів духовно-морального спрямування.

Зміст навчально-методичного посібника

- Пояснювальна записка
- Компетентнісний потенціал курсу
- Зміст НМП
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
- Календарно-тематичне планування (М. Мачужак)
- Календарно-тематичне планування (Г. Самолук)
- Методичні рекомендації (Н. Жаровська, М. Мачужак, М. Мельник, М. Панич, І. Підгорняк)
- Тестування (О.Гіджак)

6 клас

ДУХОВНІСТЬ І МОРАЛЬ в житті суспільства

*Схвалено
для використання
в освітньому
процесі*

6-Й КЛАС. ДУХОВНІ І МОРАЛЬНІ ОСНОВИ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Розділ 1. Духовні і моральні взаємини в сім'ї.

Розділ 2. Духовні і моральні засади шкільного життя.

Розділ 3. Духовні і моральні основи життя в громаді і державі.

Розділ 4. Духовні і моральні засади ставлення до природи.

Концепція національного символу (6 кл.)

УРОК 4. На яких засадах будується твоє шкільне життя?

Найвища школа – саме життя

В Україні мальва здавна вважається уособленням материнської любові, любові до рідної землі, батьківського дому, народу, країни. Вона є невід'ємною складовою української народної творчості. Зображенням цієї квітки прикрашають вишивки, писанки, деталі осель, побутово-ужиткові речі. Якщо придивитися, то зовні квітка схожа на троянду. Така ж

велична, урочиста й водночас проста у прийнятті. Пелюстки мальви схожі на сердечки, що туляться один до одного, утворюючи композицію, що нагадує добру й дружню спільноту, якою і є ваша школа. Крім того, мальва уособлює духовне коріння людини, її вірність духовній спадщині предків. І де, як не у школі дитина залучається до історії, культури та духовності свого народу

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

6 клас. Урок 1.

Тема. Чому сім'я - найкраще місце для розвитку дитини

1. Експеримент « Місце в родині »

Мета: Дитина вперше і тривало пізнає обидві форми авторитету у сім'ї: вертикальний авторитет батьків і горизонтальний авторитет братів та сестер. На цьому занятті діти можуть поспілкуватися про ці дві форми авторитету і попрацювати над гнучким і конструктивним виконанням своїх функцій у родині.

Інструктаж

Ми всі потребуємо уваги з боку нашої сім'ї, щоб зростати з відчуттям безпеки та душевного тепла і щоб навчатися чомусь від батьків, братів та сестер. Скільки мине років, поки маленька дитина стане дорослою! Інколи відчуваємося у наших родинях добре, інколи ми розчаровані або розлючені. Деякі сім'ї є повними, в інших бракує одного з батьків або брата чи сестри.

Обговоріть особливе місце кожного у своїй родині та які обов'язки і можливості впливають із цього.

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

6 клас. Урок 2.

Тема. Чого доброго ви можете навчитися у членів своєї сім'ї, родини? У кого послуху, правдивості, сміливості, щедрості, смирення, жертовності, любові?

Рольова гра «Фортеця»

Згадується прислів'я: «Мій дім – моя фортеця». Далі за допомогою різнокольорових жетонів утворюються дві групи. Кожна група – це імпровізована «сім'я». Завдання «сім'ї»:
придумати склад сім'ї (члени сім'ї);

Презентація цього завдання проходить у вигляді сімейного фото, що оживає. Кожен член сім'ї розповідає про себе. Так, мати одночасно може бути дружиною, племінницею, сестрою, невісткою. По черзі обидві сім'ї представляють свою фортецю.

Кожна група придумає гасло і запише його на прапорі. Прапори розміщуються на вежах (на дошці).
Розробити зміст сімейного герба та оформити його;

Тема. На яких засадах будуватиметься твоє шкільне життя?

Прочитайте слова із хмаринки слів.

- Як вони пов'язані між собою?
- Чи актуальні ці поняття по відношенню до вашого класу?
- Обгрунтуйте свою відповідь.

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

6 клас. Урок 4.

Тема. На яких засадах будується твоє шкільне життя?

Перегляньте відео за посиланням або відсканувавши QR-код.

Це історія про чотирьох тварин, які намагаються перетнути міст, але не можуть, так як постійно заважають один одному. У всьому цьому важливо одне – вміння знайти компроміс.

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

6 клас. Урок 5.
Тема. Дружба чи егоїзм?

Стратегія «Психолог і Я»

<https://forms.gle/bvx6ucywYomPHcDn7>

Діагностика «Хочеш мати друга – навчися другом бути...»

Запропонований тест допоможе з'ясувати що потрібно для того, щоб стати хорошим другом.

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

6 клас. Урок 5.

Тема. Дружба чи егоїзм?

Інтерактивна вправа «На що схожа дружба»

(робота з інтерактивною дошкою *Mentimeter*).

Інструкція для роботи розміщена в додатку).

Посилання на платформу

<https://www.mentimeter.com>

Запропонуйте назву картині. Коли всі варіанти назв будуть на дошці, повідомте, що ця картина називається «Дружба». Обговоріть, на що ще може бути схожа дружба (на свічку, люстерко, квітку, зірку, сонячний промінь).

На що схожа дружба?

люстерко
квітку
свічку
зірку
сонце
сонячний промінь
книжку

СТОРІНКАМИ ПОСІБНИКА

6 клас. Урок 6.

Тема. Добромовність чи лихослів'я?

Модифікація для онлайн-уроку

Гра-розминка «Добери слово»

<https://learningapps.org/display?v=pbpdmbdv522>

До підсумкового уроку

- 1) На нашому уявному рушникові зображено всі символи України, які пов'язані з вивченими темами. Спробуйте пригадати, з якою темою курсу, який символ пов'язаний

Розміщення символів на рушникові має спорадичний характер. Розташуйте символи на рушникові відповідно до значущості для вас тих тем, які вони символізували у цьому посібнику

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Соціальна і здоров'язбережувальна
освітня галузь

Духовні та моральні основи в житті суспільства

Робочий зошит
для учнів
6 класу
НУШ

Київ
2023

Тема 1. Духовні та моральні взаємини в сім'ї

УРОК 1

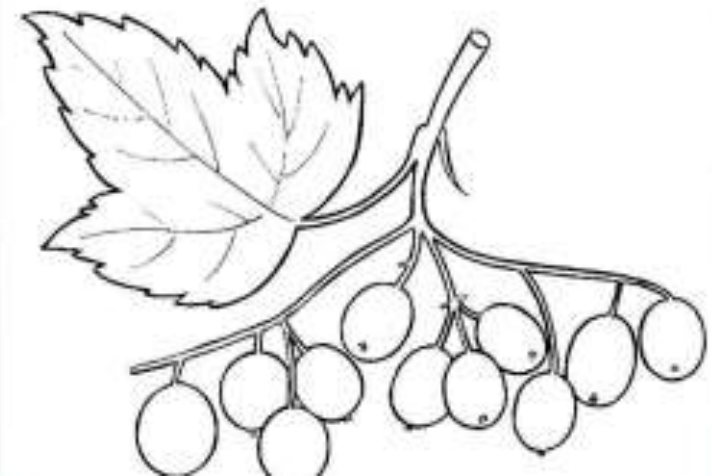

Чому сім'я - найкраще місце для розвитку дитини

1. Вправа «Мій емоційний барометр» (початок уроку)

2. Розфарбуй малюнок і подумай, на кого може бути схожим листочок? На чие життя схоже життя листочка?

УРОК 2

Чого доброго ви можете навчитися у членів своєї сім'ї, родини? У кого послуху, правдивості, сміливості, щедрості, смиренні, жертвовності, любові?

1. Познач свій емоційний стан на початку уроку.

2. Напиши, які обов'язки ти маєш у своїй сім'ї.

3. Вправа «Ім'я з малюнком»

Намалюй, з яким предметом (явищем) ти асоціюєш своє ім'я.

4. Розкажи, чому саме цей предмет (явище) ти обрав/обрала

5. Розшифруй епіграф сьогоднішнього уроку, розмістивши слова в порядку зростання чисел.

13 3 9 6 1 10 4 8 12 2 11 7 5

рід деревини кожної п'яї, У людини - я свій кожної - а свій

6. Закінчи висловлювання

Моя сім'я – це

У нашій сім'ї всі

У нашій квартирі панує

Родинне щастя – це коли

Родинне щастя забезпечується

Довідка: тактовністю спілкування; мама, тато, бабуся й дідусь; родинне щастя; молоді члени родини поважають старших.

7. Прочитай прислів'я й приказки про родинне коло. Подумай, як ти поясниш їхнє значення для вождів племені Морено?

- Шануй батька й няньку, буде тобі крізь гладенько.
- Сказане слово – срібло, а мовчання – золото.
- Людина без сім'ї, як бджола без жала.
- Нехай буде гречка, а не суперечка.

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня
галузь

Модельна навчальна програма
«ДУХОВНІСТЬ І МОРАЛЬ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ І
СУСПІЛЬСТВА»

Сіданіч Ірина, Рогова Олена, Сурело Євген

Духовні та моральні основи в житті суспільства

Методичний посібник для вчителя
6 клас

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Київ
2023

ЗМІСТ МЕТОДИЧНОГО ПОСІБНИКА

Передмова.....	4
Модельна навчальна програма «Духовність і мораль в житті людини і суспільства» 5-6 класи.....	5
Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.....	15
Розробки уроків. Плани-конспекти 6 клас.....	18
Методичні рекомендації щодо роботи за підручником Сіданіч І.Л., Рогова О.Г., Сурело Є.А. Духовні і моральні основи в житті суспільства: підручник для учнів 6 класів закладів загальної середньої освіти.....	175